

Telegraful Român

FOAIE RELIGIOASA EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ DE ALBA IULIA ȘI SIBIU

ABONAMENTUL :

Pe un an : 24 lei
Pe 6 luni : 12 lei
Pe 3 luni : 6 lei

ARTICOLELE ȘI CORESPONDENȚA

se adresează REDACȚIEI Telegrafului Român, Sibiu,
str. 1 Mai 35. — Articolele nepublicate nu se
înapoiază. — Scrisorile nefrancate se refuză.

PREȚUL INSERTIUNILOR:

Un cm² 60 bani pentru odată; dacă se publică de
mai multe ori se dă rabat corespunzător.
Insertiunile se adresează ADMINISTRĂȚIEI
Telegrafului Român, Sibiu, strada 1 Mai nr. 35.

Roadele luptei pentru pace

Dacă privim înapoi pe arena vieții politice internaționale, din ultimul timp, constatăm cu cea mai mare satisfacție că s-au produs mari schimbări. Este pentru noi o bucurie să vedem că a slăbit foarte mult încordarea din relațiile internaționale. State și popoare, grupate în sisteme social-politice diferite, încep să-și întindă mâna de colaborare și prietenie și să se prețuiască reciproc. Faptul acesta umple de liniște, de speranțe și încredere pentru ziua de mâine, pe toți oamenii de bine din întreaga lume.

Destinderea încordării pe care o observăm pe plan internațional se datorește luptei pentru pace, dusă cu statornicie de Uniunea Sovietică, împreună cu celelalte state socialiste, cu oamenii de bine din toată lumea. Sub presiunea opiniei publice de pretutindeni, conducătorii din Apus au pornit pe calea tratatelor. Aceasta e calea, care duce la înțelegere și la conviețuire, înlăturând primejdia unui război atomic îngrozitor. În decursul acestui an au avut loc un număr important de vizite reciproce la un nivel înalt între Est și Vest, făcute de oameni cu mare răspundere pentru soarta popoarelor lor. Astfel Uniunea Sovietică a fost vizitată în decursul acestui an de Macmillan, primul ministru englez, cum și de alți mulți fruntași ai vieții publice și politice din Apus, din Franța, Anglia, America, Germania federală ș. a. În luna iulie a acestui an, Uniunea Sovietică și Polonia au fost vizitate de R. Nixon, vice președintele S.U.A. care a stat de vorbă cu bărbați de stat sovietici și polonezi și cu oameni ai muncii din diferite sectoare de muncă. Și toți vizitatorii aceștia au rămas impresionați de nivelul de trai al poporului sovietic și de voința lui de pace și de progresul științific și tehnic social, cultural și material al U. R. S. S., prima țară socialistă.

La rîndul lor, marii bărbați de stat ai U.R.S.S. au vizitat S.U.A. Cu acest prilej, ei au făcut cunoscut poporului american voința de pace, de muncă, de colaborare și de prietenie cu toată lumea a popoarelor din Uniunea Sovietică. Intre aceste rodnice vizite se numără vizita lui A. I. Mikoian și F. R. Kozlov, prim vice președinți ai Consiliului de Miniștri al U.R.S.S. La aceste vizite reciproce se adaugă,

apoi, deschiderea expozițiilor de la New-York a Uniunii Sovietice, care a lăsat o extraordinară impresie asupra americanilor și cea de la Moscova a S.U.A. Ambele expoziții au descoperit vizitatorilor voința de bine și de progres a celor două mari popoare, care urăsc războiul și doresc să trăiască în pace, luptînd pentru o viață cît mai fericită.

Conferința de la Geneva a Miniștrilor de Externe (U.R.S.S., S.U.A., Anglia, Franța), a arătat deasemenea că între Apus și Răsărit, cu toate deosebirile ce sînt, se poate ajunge la o înțelegere.

Peste toate aceste vizite, conferințe și expoziții, cel mai mare și mai de seamă eveniment istoric al acestui an în viața internațională, care a contribuit excepțional de mult la slăbirea încordării, este vizita oficială făcută de N. S. Hrușciov, președintele Consiliului de Miniștri al U.R.S.S. în America.

Schimbul de vizite oficiale reciproce de care am amintit și cu deosebire cel din urmă au darul să spargă ghiața neîncrederii, și să creeze o atmosferă de destindere, favorabilă tratatelor și înțelegerii. Popoarele celor două lagăre cu structuri social-politice diferite, încep să se cunoască mai bine reciproc și să colaboreze în spirit de prietenie și bună înțelegere. Importanța acestei cunoașteri este deosebit de prețioasă pentru toată lumea, pentru că dacă aceste două — cele mai puternice popoare de pe glob — ajung să trăiască în pace, norii războiului vor fi depărtați pentru totdeauna, iar omenirea n-are să se mai teamă de moarte și de atac atomic prin surprindere.

Destinderea de azi este rezultatul eforturilor depuse de statele socialiste, în frunte cu Uniunea Sovietică, pentru a apăra pacea și a însănătoși viața politică internațională. La aceste eforturi s-a adăugat mișcarea uriașă a partizanilor păcii, care de peste zece ani, cere cu toată tăria conducătorilor statelor capitaliste să se pună capăt politicii războiului rece, să înceteze propaganda înșelătoare a politicii de pe poziții de forță, să se ducă tratative pentru dezarmare și rezolvarea problemelor internaționale. Acum se arată mai limpede roadetele luptei pentru pace. Pacea va birui. S. Radu

Relații bisericești romîno-ruse

Una din roadetele cotiturii de la 23 august 1944 este și reluarea legăturilor bisericești romîno-ruse, întrerupte în 1918. Aceste legături străvechi, care sute de ani au apropiat Bisericile surori și credincioșii lor, au fost nu numai reluate după 1944, ci și întărite. În cele ce urmează amintim cîteva momente mai însemnate din cei 15 ani de colaborare frățească între Biserica Ortodoxă Rusă și Biserica Ortodoxă Romînă.

Patriarhul Nicodim, în „Pastorala” pe care a dat-o la 23 august 1944, a evocat cu căldură și farmec vechimea și trăinicia legăturilor bisericești romîno-ruse menționînd: „Cu Biserica Rusească, care prin activitatea ei pe terenul religios și patriotic a adus servicii imense Patriei Sovietice, noi am avut legăturile cele mai vechi și cele mai strînse”.

Legăturile noastre sufletești cu marele popor rus își au rădăcina încă din vremea creștinării strămoșilor popoarelor noastre de către același apostol Andrei, propovăduitor al Evangheliei în regiunile Scîției mari (Ucraina) și Scîției mici (Dobrogea). Ele s-au dezvoltat apoi în cursul istoriei.

Știut este de toți că în Biserica Ortodoxă Romînă sute de ani a fost folosită în slujbă limba slavonă. Primele manuscrise, fie religioase, fie profane (acte, etc.) s-au scris în limba slavonă. Primele cărți de ritual sînt scrise în limba slavonă. Cele mai multe au fost scrise la Chiev, el fiind primul punct de legătură între Biserica noastră și cea rusă. De aici au venit și primele tipografii pentru Moldova și Țara Romînească, pentru tipărituri în limba slavonă, iar mai tîrziu pentru tipărituri în limba romînă, păstrîndu-se alfabetul slavon, care s-a folosit pînă acum 100 de ani.

Al doilea centru cultural religios de legătură între Biserica noastră și Biserica rusă a fost Moscova. Primul act istoric îl constituie actul solemn al creerii Scaunului Patriarhal al Rusiei din anul 1588, care a fost semnat și de mitropolitul moldovean Gheorghe Movilă, care a luat parte la solemnitățile ce au avut loc cu acest prilej.

Inălțarea Sfintei Cruci

Ioan 19,5-35

„Crucci tale ne închinăm Hristoase și sfintă învierea ta o lăudăm și o mărim”.
(Cântarea Crucii).

1.

Sărbătoarea Inălțării Sfintei Cruci ne aduce aminte de suferințele, patimile înfricoșate și moartea pe cruce a Mîntuitorului. Dacă Sfînta Biserică ne pune înainte de mai multe ori pe icoana sfintei și de viața făcătoarei cruci pe care a fost răstignit Mîntuitorul, o face cu scopul să ne abată de la păcate care au fost cauza răstignirii pe cruce a Mîntuitorului. Un creștin adevărat, privind crucea pe care a fost răstignit Hristos, își dă seama, că această amară suferință nu și-a pricinuit-o Hristos, ci El păcatele noastre le-a purtat „și pentru noi oamenii și pentru a noastră mîntuire s-a pogorît din ceruri... s-a răstignit și a murit...”.

Istoria Sfintei Cruci rămîne scrisă în inimile tuturor creștinilor, și retrăirea ei în fiecare an la 14 septembrie, este un omagiu de recunoștință și cinstire a ei și de închinare și adorare a lui Hristos Dumnezeu. Istoria crucii este istoria lui Dumnezeu, care prin suferința și jertfa Lui ne-a mîntuit din pieire.

El pentru noi s-a răstignit și noi toți prin patimile Lui ne-am izbăvit din robia păcatului și din osînda cea veșnică.

2.

Iar istoria crucii, aceasta este:

După cum Hristos a stat în mormînt și a înviat, tot așa și crucea pe care el a fost răstignit a stat în pămînt, apoi a fost găsită și înălțată cu cinste în biserică din Ierusalim.

Crucea Domnului, dimpreună cu crucile celor doi tihari a fost îngropată îndată după moartea lui Iisus, în pămînt, pe muntele Golgota. Împăratul roman Adrian a ridicat mai tîrziu pe locul acela un templu în cinstea zeiței păgîne Venus, care era zeița frumuseții dar și a desfrîului. Pe vremea împăratului Constantin cel Mare, împărăteasa Sfînta Elena, mama lui Constantin cel Mare a știricit despre locul unde se aflau îngropate cele trei cruci. În anul 326 apoi, a făcut săpături și crucile s-au aflat. Dar acum nu se știa care este crucea Domnului. Patriarhul Macarie al Ierusalimului a poruncit atunci, ca

toate trei crucile să fie atinse de o femeie bolnavă. Indată ce s-a atins de crucea Domnului, femeia s-a vindecat. Auzindu-se despre minunea aceasta, mii de creștini au venit la Ierusalim ca să cinstească crucea Domnului care a fost dusă la biserică. Împăratul Constantin cel Mare a ridicat apoi pe locul unde s-a găsit Sfînta Cruce, o biserică minunată numită Biserica Invierii, care s-a sfințit la 13 septembrie 335.

În ziua următoare, adică la 14 septembrie, fiind de față toți episcopii care au luat parte la Sinodul din Tir, Sfînta Cruce a fost înălțată pe anvonul bisericii ca să o vadă și să i se închine toți creștinii. De atunci se ține regulat sărbătoarea Inălțării Sfintei Cruci, la 14 septembrie. La anul 615 regele perșilor a cucerit Palestina și a dus crucea Domnului în Persia. La 628 fiul acestui rege a fost biruit de către Eracliu, împăratul Constantinopolului și a fost silit să dea înapoi Crucea Domnului. Astfel ea a fost așezată iarăși în Ierusalim.

Patriarhul Macarie a trimis părți din Crucea Domnului la Constantinopol, Papei de la Roma, Silvestru I, și altor persoane de seamă din toată lumea.

Părți din Crucea Domnului se află și azi la Roma, Constantinopol, Ierusalim și în alte orașe ale lumii. Aceasta este Istoria Sfintei Cruci.

Cunoscînd bine Istoria Sfintei Cruci și a Celui răstignit pe ea, să ne plîngem cu lacrimi amare păcatele, să zicem: „Pomenște-mă Doamne cînd vei veni întru Împărăția Ta”, ca să primim de la El cuvînt de mîntuire: „Astăzi vei fi cu mine în rai”.

Nedespărțită de Hristos este crucea pe care El a fost răstignit.

În sărbătoarea de azi, așezați la poala crucii Domnului să ne umplem sufletul de bucurie sfîntă și să cîntăm imn de laudă Inălțării Sfintei Cruci, zicînd: „Crucci Tale ne închinăm Hristoase și Sfîntă Invierea Ta o lăudăm și o mărim”. Amin.

Prot. stavr. I. Man

† Preoteasa Silvia Hașcău

La 26 martie a. c. a adormit în Domnul preoteasa Silvia, soția preotului Constantin Hașcău de la biserica Sfinții Voievozi (București). De loc din Arhiepiscopia Sibiului, fiică a preotului Filip din Reci (prot. Sebeș), ea a crescut lingă strană, în viața evlavioasă și dreptmăritoare. De la vîrsta de 7 ani și pînă la 55 ani, cînd a închis ochii pentru totdeauna, a cîntat la strană sau în coruri bisericești duminică de duminică, sărbătoare de sărbătoare. În ultimul timp a cîntat în corala Sfintei Patriarhii.

A fost soție credincioasă, mamă iubitoare și preoteasă vrednică. Viața ei e plină de roade ale credinței și iubirii creștine.

Prohodirea s-a făcut în biserica Sfinții Voievozi. A slujit un sobor de preoți, de față fiind din partea Arhiepiscopiei Bucureștilor, P. C. vicar arhiepiscopesc Alexandru Ionescu. Răspunsurile au fost date de corala Sfintei Patriarhii sub conducerea prof. N. Lungu. Inhumarea s-a săvîrșit în cimitirul Sfînta Vineri. Aici a cîntat corul bisericesc de la Sfinții Voievozi. Mai mulți cuvîntători au arătat vredniciile ei, ca pildă pentru orice credincios.

Dumnezeu să odihnească sufletul ei în latura celor drepti!

Pr. Gh. T.

Știați că.....?

- R. P. R. în producția de petrol este a doua țară din Europa și a unsprezecea din lume;
- R. P. R. în producția de sare este a noua țară din Europa și a patrusprezecea din lume;
- R. P. R. în producția de grîu este a șasea țară și în producția de porumb este — după U. R. S. S. — cea dintîi țară din Europa.

În ziua de Sfîntă Maria Mare a avut loc hramul Sf. Mănăstiri Simbăta.

Sf. Liturghie a pontificat-o P. S. arhieru Teodor. A fost de față I. P. S. nostru mitropolit Nicolae, îmbrăcat în mantie arhierescă. La sfîrșit au predicat:

I. P. C. Arhimandrit Serafim, care mulțumește în numele sf. mănăstiri celor prezenți, și arată că mărturisitorii lui Hristos sînt ostentori pentru pace, pace a sufletului, pace între semeni, pace între popoare. Fie ca osteneala tuturor oamenilor pentru pace să izbindească!

P. C. prof. Nicolae Mladin, care spune că așa cum Maica Domnului a dobîndit viața cea veșnică prin faptul că a trudit ca să-și împlinească misiunea de mamă a Fiului lui Dumnezeu, și credincioșii vor dobîndi veșnicia numai dacă își împlinesc sarcinile, datoriile vieții pămîntești, fiecare la locul lui de muncă. Veșnicia nu se cucerește prin fuga de lume și de sarcinile vieții, ci prin muncă pentru îmbunătățirea vieții tuturor oamenilor.

I. P. C. vicar Traian Belascu, care vorbește despre mărirea Maicii Domnului — mai cinstită decît cetele îngerilor și sfinților. Astăzi suflă în lume vîntul cald al înțelegerii, Răsăritul și Apusul se întîlnesc, ca să se statornicească pace între popoare. Să ne rugăm și să luptăm și noi pentru pacea a toată lumea.

Luînd cuvîntul I. P. S. nostru mitropolit Nicolae a spus între altele:

Praznicul Adormirii Maicii Domnului ne-a adunat din nou în jurul acestui altar sfînt la rugăciune caldă, la rugăciune sfîntă, la rugăciune

La hram

frățească. Ori de cite ori ne adunăm la rugăciune, sau lăudăm pe Dumnezeu sau îi mulțumim, sau îi cerem ceva. Și totdeauna o facem cu bucurie, cu însuflețire, cu nădejde creștinească. Il lăudăm pe Dumnezeu pentru puterea și bunătatea Lui, pentru purtarea de grijă față de noi ca a unui bun Părinte față de fiii Săi. Ii mulțumim pentru toate darurile ce le primim de la El. De obicei însă cerem lui Dumnezeu cele de trebuință mie, fraților mei, neamului întreg, țării noastre dragi și lumii întregi. Ne amintim cum preotul, la ectenii, zice: „Cele bune și de folos sufletelor și trupurilor noastre și pace lumii la Domnul să cerem” — „pentru bună liniștea văzduhului, pentru îmbelșugarea roadelor pămîntului și pentru vremi cu pace, Domnului să ne rugăm”. Aici se cuprinde întreg oștatul sufletului creștinesc pentru viața noastră de pe pămînt și pentru viața noastră de dincolo. Viața de aici trebuie s-o trăim în cînte și hărnicie, iar viața veșnică o dobîndim prin împlinirea îndatoririlor de pe pămînt, a sarcinilor noastre de fiecare zi. De aceea ne rugăm pentru bună liniștea văzduhurilor, care — prin munca și înțelepciunea omului, dau îmbelșugarea roadelor pămîntului. Mulțumim lui Dumnezeu că anul acesta a dat bună liniștea văzduhului și pămîntul rodește îmbelșugat, ca să aibă și celce muncește la cîmp și celce muncește în altă parte.

Dar noi nu ne hrănim, ca să ne mîncăm unii pe alții, ci ca să ne susținem viața, să putem

munci fiecare la locul său, să ne ducem viața cinstit, creștinește, ca oricînd ne va chema Dumnezeu la El să nădăjduim că o să ni se deschidă cerurile lui Hristos. Noi vrem să ne bucurăm în pace de roada ostenețelor noastre. Ori de cite ori vă rugați, munciți, spuneți sau faceți ceva, să fie și pentru voi și pentru frații voștri, pentru țara întregă, pentru pacea a toată lumea. Noi nu avem altă dorință mai sfîntă decît pacea lui Hristos, care covirșește toată mintea — cum zice Sf. Ap. Pavel — și limpezește zărilor. Fără pace nu poate fi nici rugăciune, nici muncă, nici zidire de țară nouă, cum vrem cu toții să o facem. Așa cum într-o familie dacă nu e înțelegere lucrurile nu pot merge bine, nici în lume nu e bine dacă e neînțelegere, ci numai dacă e pace, dacă fiecare vede în celălalt un frate. Pentru aceasta trebuie să începi cu tine, să fi tu un om al păcii. Nici Hristos n-a făcut altfel: El a făcut început jertfei. Așa ne-a învățat și Maica Domnului, care se roagă pentru mîntuirea și pacea noastră.

Domnul puterilor să ne asculte rugăciunea și să ne îplinească doririle cele bune, doririle patriei noastre iubite și ale poporului ei, să ne hărăzească pace, belșug și sănătate. Așa toți împreună vom fi în stare — cu ajutorul lui Dumnezeu — să zidim mai departe țară nouă cu popor nou, cu viață mai bună, fericită.

Praznicul s-a încheiat cu sfințirea apei și cu ectenia de la mormîntul mitropolitului Nicolae Bălan, rectorul Sfintei Mănăstiri de la Simbăta de sus.

N. M.

Biserica dintre brazi

— la 175 ani de la zidirea ei —

Fiindcă în anul acesta se împlinesc 175 ani de la zidirea bisericii parohiale „Sf. Petru și Pavel” de dincolo de Cibin, din Sibiu, Str. Reconstrucției nr. 13, consider că nu-i fără interes prezentarea citorva date în legătură cu acest monument istoric.

Fiind înconjurată din trei părți de brazi, și-a primit numele de „biserica dintre brazi”. Sibiienii îi mai spun și „biserica de la Cibin”, spre a o deosebi de cealaltă biserică a măierilor, din str. Lungă. Este una din cele mai vechi biserici românești cu turn din Sibiu.

Insemnătatea acestei biserici constă din micul, dar gloriosul cimitir ce-o înconjoară, din stilul ei arhitectonic și în deosebi, pentru vechimea ei. Indată după intrarea în curtea bisericii, te întâmpină un mic panteon ardelenesc. În partea de apus atenția e reținută de mormântul cu un obelisc a primului gazetar ardelean, cel care întemeiasse odinioară la Brașov „Foaia pentru minte, inimă și literatură”, Gh. Barițiu. Alături se înalță coloana neagră de pe mormântul luptătorului memorandist, dr. I. Rațiu. Mai departe, se află curtea ostașului român, care a luat parte la luptele de la Solferino și Lissa: „David B. Urs de Margine”. Pe latura de răsărit a bisericii, se află mormântul lui Iosif Sterca Suluțiu „martor și povestitor al unor vremuri eroice”. Vecin cu el se află mormântul lui Al. Papiu Ilarianu „mortu în Sibiu la 11/23 oct. 1877”. Revoluționarul de la 1848, fost profesor al Academiei Mihăilene din Iași, membru al Academiei Române, și ministru al justiției în guvernul lui Kogălniceanu, are pe mormânt un monument din marmură de Carara, cu o columnă în stil corintic care poartă în vîrf, frumosu-i bust.

În ce privește stilul în care a fost construită această biserică, e stilul baroc, merit să impună prin grandiozitatea lui. Și într-adevăr, fațada, mult prea maiestooasă în raport cu restul clădirii, impresionează prin cele două etaje, prin cele patru coloane libere, prin balconul, ferestrele, prin turnul central — o imitație a turnului bisericii din piața mare a Sibului — ca și prin cele două turnulețe laterale. Deasupra naosului se află o cupolă cu șase ferestre. Nu lipsesc nici contraforturile. În interior mai aflăm o bogată ornamentație la ferestre și în general mulurile sînt atît de multe, încît suprafața pentru pictură e mult redusă. În pronaos încă se află patru coloane adosate, adică lipite de zid. Ca pictură, nu se află decît Pantocratorul în cupolă. Vechiul iconostas a fost zugrăvit de Ioseph Neuhauser, profesor de desen în Sibiu, și cu oarecare celebritate la 1795. În 1924 s-a făcut actuala catapeteasmă, pictată de Zeiler. Un interes deosebit îl prezintă istoricul zidirii acestei biserici. În anul acesta se împlinesc 225 ani, de cînd episcopul martir Inocențiu Clain a pornit acțiunea de a se zidi o biserică românească la periferia Sibului, prin obținerea unui teren corespunzător. Dar ca și în alte acțiuni îndrăznețului episcop n-a avut succes nici în această întreprindere. În 3 aprilie 1734, reușește să obțină o parcelă de pămînt, „o măieriste” situată în afară de Poarta Ocnei, din proprietatea lui W. Krall. Noul proprietar, însă n-a putut să folosească terenul, în scopul pentru care îl cîștigase din cauza conducerii feudale a orașului, care i-a contestat orice drept. Pentru a asigura deplin succes acțiunii sale, Clain susținea că dorește să zidească biserică pe seama „uniților”. La acest argument i s-a răspuns de către conducerea orașului că dacă s-ar cerceta că sînt uniți sau neuniți acești mahalagii „veniți în curgerea vremii, din tot Ardealul, din localități unite și neunite, cercetare ce nu s-a făcut, s-ar afla, că cea mai mare parte a lor nici nu știu că există unire și ce este ea”.

E clar deci, că marea majoritate a credincioșilor din Ardeal rămăsese statornică în legea străbună, legea ortodoxă.

Problema zidirii bisericii a rămas în grija urmașilor lui Inocențiu. Nu știm în ce măsură s-a preocupat de această problemă, Petru Pavel Aron și Atanasie Rednic, dar știm pozitiv că după 40 de ani, la 1774 Grigorie Maior o reluă și întâmpină aproape aceleași piedeci. Isbuti totuși să pună piatra fundamentală a bisericii în

15 oct. 1778. În același an, comandă la Erdely Pal din Zlatna clopotul care poartă inscripția: „Grig. Maior eppus. Fogor, hanc Cibini pro Valachis posuit campanani ad maior D. G. ano 1778” (Grig. Maior episc. Făgăraș a pus primul

clopot în numele Valahilor de pe Cibin spre mai marea glorie a lui Dumnezeu anul 1778).

În cursul lucrării, Gr. Maior întâmpină greutăți din partea breslei zidarilor din Sibiu, pentru că s-au adus zidari din alte părți. Cu toată stăruința depusă de acest episcop, lucrarea totuși nu fu terminată, decît sub urmașul lui. Gr. Maior s-a îngrijit de zidirea bisericii și după 1782, cînd fu silit să se retragă din scaun. În testamentul lui din 29 dec. 1784 lasă o parte din pensia sa și o creanță pentru terminarea zidirii bisericii. În acest scop a dăruit și Maria Tereza 3000 fl. Desigur că poporul credincios din Ardeal ar fi fost mai bucuros ca în locul acestei „muni-ficente” împărătești să fi primit pe iubitul lor păstor Inocențiu, ce se stîngea ca prizonier la Roma, în cea mai mare mizerie, silit fiind să-și vîndă și crucea de aur spre a se hrăni, victimă nefericită a iezuiților, a nobilimii, a curții de la Viena și a Romei papale.

În 1784 biserică fu terminată în afară, dar în interior cu mult mai tîrziu. Numai în 1788, cînd la această biserică era preot Ciril Țopa, se făcure prestolul, stranele, iconostosul... iar zugrăvirea acestuia avu loc abia în 1795.

Din cele expuse rezultă că acțiunea de zidire a unei biserici pentru maierii Sibului s-a întins pe o perioadă de 50—60 ani și a cerut străduințele a cinci vlădici. Acesta fiind adevărul istoric, ne întrebăm pe bună dreptate: unde au fost „privileghiurile” unirii? Dacă romîni cei cu legea împăratului, care au mers „în calea grației împărătești” cum se spunea pe atunci, au reușit să-și ridice o biserică la periferia Sibului numai după anul 1781, adică după ce a apărut edictul de toleranță a lui Iosif al II-lea, atunci avem tot dreptul să ne întrebăm: unde a fost „hazna” unirii, căci după acest an și „neuniții” doar și-au zidit în scurtă vreme și încă două biserici, una în cartierul Iosefin, la 1788 și alta în str. Lungă, la 1791. Aceasta fiind situația, e de la sine înțeles că au avut dreptate credincioșii mireni rămași statornici în legea

străbună, cînd au declarat că nu vor „unire, nici măcar de-i va țercălui împăratul”.

„Biserica dintre brazi”, e fără îndoială cea mai veche biserică românească cu turn din Sibiu. Desigur că și înainte cu mult de aceasta, Romîni din marginea Sibului și-au avut locașul lor de cult, sub o formă mai modestă. Ceea ce știm cu precizie e că în 31. III. 1762, „neuniții” dintre „maieri” au arătat magistratului sibian, că locașul de cult pe care-l aveau era neîncăpător și cereau voie ca să ridice altul mai mare pe măierîștea unuia Fronius. Li s-a aprobat cererea pe lingă condiția ca locașul să n-aibă formă de biserică și să fie fără turn. Mai știm dintr-o cercetare ce s-a făcut la fața locului că între „capela neuniților” de la parcela lui Fronius și „oratoriul uniților” era o distanță de 185 pași.

Pe o sîntă evanghelie, de la această biserică „unită”, tipărită la Snagov de vestitul mitropolit al Țării Românești, Antim Ivireanul, pe cînd era ieromonah, am găsit următoarea însemnare: „Această sîntă și dumnezeiască evanghelie s-au dat de popa Gheorghe, feciorul popii Macavei cel bătrîn sîntei biserici din Maierii Sibului, să fie a Bisericii, pînă va fi Maieri: să nu se înstrăineze de la această sf. Biserică, iară cine se va afla a o înstrăina să fie anatemă; iară preoții care vor sluji la această sîntă Biserică să aibă a pomeni aceste nume: preot Gheorghe, erita Maria, iar nepomenindu-se să dea seama la judecata lui Hristos, la a doua venire. 1749 oct. 22”.

Cu îndoită evlavie am luat în mînă această evanghelie; întii, fiindcă ea reprezintă cartea sîntă a creștinătății de totdeauna și în al doilea rînd fiindcă ne aduce aminte de vremea unității noastre religioase, vremea lui Antim Ivireanul cînd romîni din Ardeal, Țara Românească și Moldova erau una în credința ortodoxă. Dumnezeu să-i odihnească cu dreptii pe popa Gheorghe și pe erita Maria care au dăruit această sf. carte bisericii Maierilor, ca și pe toți slujitorii care au păstrat-o pînă acum, ca pe o comoară sîntă a ceea ce am fost odată și aceea ce sîntem iarăși azi, prin vrerea lui Dumnezeu. Odihnească-se în pace popa Gheorghe așa de îngrijorat la 1749, ca nu cumva să se înstrăineze de la această biserică această sf. carte. Ea n-a fost înstrăinată și cu ajutorul ei și a celorlalte cărți de slujbă ortodoxe, ne-am regăsit frații sub cupola aceleiași biserici, căci și uniții au rămas statornici în legea strămoșească, folosind aceleași cărți bisericești ca și frații lor ortodocși. De aceea bucuroși și-au dat mîna frățește preoții și credincioșii în 1948, cînd iarăși am devenit una. De atunci în biserică dintre brazi slujesc împreună preoți reveniți și vechi ortodocși, cîntă la strană cîntăreți reveniți și vechi ortodocși și se roagă credincioși reveniți și vechi ortodocși, fără a mai face nici o deosebire, ci simțindu-se cu adevărat frați în Domnul și fii ai Bisericii strămoșești.

Cînd ne întorcem acum privirile de la „cele trecute vremi”, la cele de azi, nu pot să nu exclam cu Virgiliu: „quantum mutatus, ab illo”, cît de mult s-au schimbat, de atunci, toate în mai bine!

De atunci s-au înfăptuit multe; pe plan religios s-a realizat reîntregirea bisericească, iar pe plan social-economic și politic, nu mai există „maieri”, așa cum îi știa popa Gheorghe, umiliți și disprețuiți de nobili, simpli tolerați fără drepturi, ci cetățeni liberi cu drepturi egale pentru toți. Numai numele le-a rămas, ca să-și amintească de ceea ce a fost odată și nu mai este azi.

Noi azi nu mai dăm pe nimenea anatemei, decît doar pe cel care în viitor ar mai îndrăzni să mai aducă iarăși între noi „meteahna străină”, cum îi spunea Petru Maior dezbinării religioase.

Azi biserică de pe măierîștea lui Krall e trecută între monumentele istorice și se știe cîtă grije are regimul nostru de democrație populară pentru conservarea și refacerea monumentelor istorice.

Ea e amintire a vremurilor de asuprire socială și națională, cînd asupritorii au dezbinat poporul ca să-l poată exploata. Ea e simbol al reîntregirii bisericești din vremea noastră, cînd poporul care a „coborît pe cei puternici de pe scaune” a înlăturat dezbinarea bisericească și a refăcut unitatea, ca împreună să făurim o viață nouă pentru toți cei ce muncesc.

Prot. A. Radu

Relații bisericești romîno-ruse

(continuare din pag. 1)

Apoi Ambrozie arhiepiscopul Ecaterinoslavului a păstorit Biserica Moldovei, Grigorie Țablac, pornit din Moldova, a înălțat la autocefalie Biserica Rusească. Petru Movilă, alcătuitorul „Mărturisirii Ortodoxe”, a întemeiat Academia Teologică din Chiev. Dimitrie Cantemir a ilustrat Academia de Științe din Leningrad. Meșteri veniți din Chiev și Moscova au organizat minunata activitate de artă din atelierele mănăstirești și domnești de broderie religioasă ale lui Ștefan cel Mare. Nazarie, Proca, Nichitin și Iacovliev, celebri mozaiști ai Moscovei, au împodobit pereții bisericii Sf. Trei Ierarhi din Iași și au zugrăvit strălucitele icoane ctitorești ale aceleiași biserici.

Nu putem să nu ne amintim de cea mai strălucită figură a monahismului român și rus, de starețul Paisie Velicovschi, care vreme de 31 de ani a strălucit în pământul țării Moldovei lăsînd în urmă mulțime de ucenici, care aveau să răscolească sufletele credincioșilor romîni și ruși cu pașnica solie a duhului. El a venit de la Sfetagora cu 64 de frați — moldoveni și ruși — în pământul românesc, întemeind sobor la Dragomirna, la Secu și la Neamțu. El va rămîne multă vreme o pildă de frăție ce a fost între romîni și ruși. În instituturile înalte de cultură ale Bisericii rusești au învățat mulți clerici romîni, între care și episcopul Melhisedec și patriarhul Nicodim.

În 1944, locțiitor fiind al Scaunului Patriarhal al Moscovei, I. P. S. Mitropolit Alexei al Leningradului și Novgorodului, a îndreptat către credincioșii ortodocși ai scumpei noastre țări, cuvînt frățesc pentru nădejdele iubitului nostru popor și binele Sfintei noastre Biserici.

Ales Patriarh al Moscovei și întregii Rusii (1945), Prea Fericitul Alexei a ținut să reînnoiască oficial și din înalta sa situație dorința reluării legăturilor tradiționale între cele două Biserici Ortodoxe surori.

La dorința și inițiativa Prea Fericitului Patriarh Alexei al Moscovei și a toată Rusia, adresată Patriarhului Romîniei de a binevoi să-i facă plăcerea și cinstea de a-L vizita la reședința sa patriarhală, Patriarhul Romîniei Nicodim a răspuns cu o vie mulțumire și însuflețire. Călătoria delegației Bisericii Romîne, în frunte cu Patriarhul Țării, începe la 23 octombrie 1946 și durează cîteva zile.

Reprezentantul Bisericii ortodoxe din Ardeal, care a făcut parte din delegație, a arătat cu această ocazie că credincioșii ardeleni în vremi de asuprire din partea habsburgilor catolici, întotdeauna s-au adresat după ajutor la marea Biserică Rusă și cererea lor niciodată n-a rămas fără răspuns: ajutorul a venit și ne-a salvat. Iar în anii 1944—1945 victorioasele armate rusești, împreună cu oștile romîne, au eliberat Transilvania de Nord.

Vizita Prea Fericitului Patriarh Alexei al Moscovei în Țara noastră — în

1946 cînd I. P. S. Sa a fost și în Sibiu, precum și vizitele Prea Fericitului Patriarh Justinian la Moscova însoțit de alți ierarhi ai Bisericii noastre, au cimentat vechile legături prin legături noi.

Către Prea Fericitul Patriarh Justinian, Sanctitatea Sa Alexei îndreaptă o caldă scrisoare de felicitare, în care reînnoiește invitația pentru participarea Bisericii romînești la Consfătuirea de la Moscova, anunțînd și sărbătorirea marelui eveniment al Bisericii ruse: 500 de ani de la autocefalia ei. Din această scrisoare (cu data de 16. IV. 1948) desprindem:

„Anul 1948 este an jubiliar pentru Biserica Rusă. Cu 500 de ani în urmă, Întîistătătorul Mitropolit Ioan, ales de Sinodul episcopilor ruși, a pus începutul autocefaliei Bisericii ruse.

Dorind a sărbători acest mare eveniment cu participarea frățescă a tuturor Întîistătătorilor celorlalte Biserici autocefale, Noi vă rugăm, Sanctitate, să binevoiți a onora, cu prezența și participarea Voastră, aceste mari solemnități bisericești ale noastre”.

Din răspunsul I. P. S. Patriarh Justinian, dat prin adresa Sfîntului Sinod nr. 868 din 19 iunie 1948, desprindem: „Vă aducem la cunoștință că primim a veni la Moscova cu inima plină de bucurie, spre a lua parte atît la sărbătorile de aniversare ale Bisericii Ruse, cît și la Consfătuirea Întîistătătorilor Bisericilor Ortodoxe.

Folosim prilejul de a exprima încă odată încrederea noastră și a întregului Nostru Sfînt Sinod, că întîlnirea la Moscova a Întîistătătorilor Bisericilor Ortodoxe surori datorită inițiativei Sanctității Voastre, va aduce foloase însemnate pentru întărirea spiritului evanghelic ortodox, de iubire, pace și frățietate între Biserici, spre binele credincioșilor și popoarelor noastre”.

Plecarea delegației romîne în frunte cu I. P. S. Patriarh Justinian din București spre Moscova are loc pe ziua de 5 iulie și durează 30 de zile.

La Consfătuirea de la Moscova, reprezentanții Bisericilor ortodoxe, pe lîngă chestiuni bisericești, au discutat și rolul Bisericii în vremea de azi și au dat o chemare către toți creștinii, ca să lupte împotriva războiului și pentru pace.

Cu ocazia altor vizite, între Biserica Ortodoxă Rusă și Biserica Ortodoxă Romînă s-a încheiat o înțelegere de colaborare mai strînsă pe frontul luptei pentru pace. Astfel unitatea bisericească s-a întărit prin lucrarea împreună pentru pacea a toată lumea și pentru o viață mai bună.

Episcopatul ardelean în frunte cu Mitropolitul Nicolae Bălan, încă de la început — din 1944 — a răspuns cu dragoste I. P. S. Alexei, amintind de vechile legături dintre credincioșii ardeleni și Biserica rusă, care a sprijinit ortodoxia în Ardeal împotriva prigonitorilor habsburgi. I. P. S. nostru Mitropolit Nicolae Colan, cînd era episcop al Clujului, a fost în vizită la

Maică sfîntă

*Tu ești Maica vieții noastre
Tu ești crin cu bun miros
Ce-ai purtat pe-a tale brațe
Pe slăvitul Domn Hristos.*

*Tu mijlocești pentru lume
Către Fiul tău iubit
Care s-a născut din tine
Și pentru noi s-a jertfit.*

*Tu ești solitoarea noastră
Către Iisus Fiul tău
Și cu-atale rugi O, Mamă!
Imblinzești pe Dumnezeu.*

*Tu din cer ne ocrotești
Și roagă pe Domnul Sfînt
Să ne dăruiască pace
Și-nfrățire pe pămînt.*

*Tu ne-ajută Preacurată
Ca buni credincioși să fim
Să putem intra-n Cetatea
Noului Ierusalim.*

*Ca de-acolo Maică Sfîntă
Mereu să te laudăm
Dimpreună cu toți sfinții
Imne sfînte să-ți cîntăm!*

Pr. Al. Gherghel

† Vasile Cîmpeanu

La Măluțiu, satul său de naștere, în plină activitate pastorală a decedat distinsul preot protopop pensionar V. Cîmpeanu, fost profesor la Șimleul Silvaniei și capelan, — ultima dată preot în satul său. Deși preot celibat, care pensionar fiind putea trăi retras, a înțeles totuși unificarea și a fost între primii care au revenit la alvia străbună.

În protopopiatul Beclean, regiunea Cluj, de la început pînă în ultimele clipe a fost adevărat părinte. În parohia sa tuturor toate s-a făcut. Au plîns nu numai credincioșii lui, ci și cei din alte parohii, veniți la acest trist praznic de prohod al „popii Vasilie”.

Slujba a oficiat-o un sobor de preoți, în frunte cu Prot. stavrofor Toma Bulea de la Beclean, ca delegat al P. S. Episcop Teofil și ca unul care s-a mîndrit că a avut în protopopiat un frate ca răposatul: blînd, smerit, harnic, evlavios, etc.

Decedatul era de o memorie uimitoare. Reținea date istorice de la cele mai însemnate pînă la cele mai minuscule. A murit în vîrstă de 71 ani și a fost înmormîntat lîngă bisericuța satului său.

Correspondent

Moscova, (1948), iar Prea Fericitul Patriarh Alexei, a vizitat și Ardealul, fiind primit pretutindeni cu multă dragoste. Predicile I. P. S. Mitropolit Nicolae Kruțki traduse în romînește — sînt hrană sufletească pentru preoții și credincioșii romîni. Revistele noastre scriu despre viața Bisericii ruse și despre legăturile ei cu Biserica romînă.

Legăturile bisericești romîno-ruse sînt o contribuție la legăturile multilaterale dintre poporul rus și poporul român. Unite prin același ideal social, prin frăția de veacuri, popoarele noastre pășesc înainte pe calea progresului și fericirii. Bisericile ortodoxe sînt alături de popor și de lupta lui pentru pace și o viață mai bună. Pe temelia aceasta legăturile bisericești romîno-ruse s-au desfășurat în cei 15 ani și se vor dezvolta și mai mult, slujind întăririi păcii în lume.

Pr. Chiril Pistrui